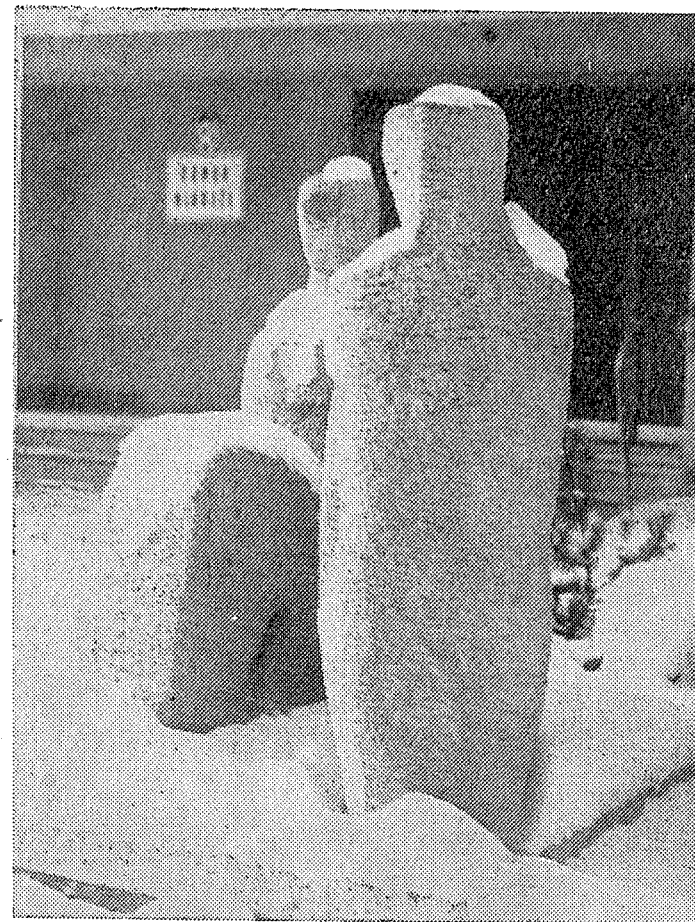

ZPRAVODAJ

města Hranic a lázní Teplic n. B.

Gustav Giehl: SOUSOŠÍ

PROSINEC 1972

VÝZNAMNÁ VÝROČÍ V PROSINCI

1. — 1847 se narodil Antonín Chitussi, český malíř krajinář (zemřel 1. 5. 1891) — 125. výročí.
2. — Zemřel Jiří Plachý, český herec (narodil se 29. 7. 1899) — 20. výročí.
3. — 1902 se narodila národní umělkyně Olga Scheinpflugová, česká herečka a spisovatelka (zemřela 13. 4. 1968) — 70. výročí.
4. — 1882 se narodil Franta Sauer, český spisovatel a herec (zemřel 26. 3. 1947) — 90. a 25. výročí.
— 1922 se narodil Gérard Philipe, francouzský herec (zemřel 25. 11. 1959) — 50. výročí.
10. — Den lidských práv (výročí přijetí Všeobecné deklarace lidských práv Valným shromážděním OSN v roce 1948).
11. — 1882 se narodil Max Born, německý fyzik, bojovník proti atomovému zbrojení, nositel Nobelovy ceny (zemřel 5. 1. 1970) — 90. výročí.
12. — 1882 se narodil Jiří Mahen (vl. jménem Antonín Vančura), český spisovatel a dramatik (zemřel 22. 5. 1939) — 90. výročí.
13. — 1797 se narodil Heinrich Heine, německý básník a publicista (zemřel 17. 2. 1856) — 175. výročí.
14. — 1957 zemřel národní umělec Josef Lada, český malíř (narodil se 17. 2. 1887) — 15. výročí.
17. — 1787 se narodil Jan Evangelista Purkyně, český přírodovědec, fyziolog a spisovatel (zemřel 28. 7. 1869) — 185. výročí.
18. — Státní svátek Nigérie (vyhlášení autonomní republiky v roce 1958).
20. — Den mezinárodní solidarity s jihovietnamským lidem (založení Národní fronty osvobození jižního Vietnamu).
22. — 1867 se narodil František Xaver Šalda, český literární vědec, kritik a spisovatel (zemřel 4. 4. 1937) — 105. a 35. výročí.
— 1962 zemřel národní umělec Vlastimil Rada, český malíř a spisovatel, laureát státní ceny a nositel Řádu práce (narodil se 5. 4. 1895) — 10. výročí.
24. — 1917 se narodil zasloužilý umělec Jiří Brdečka, český malíř, režisér, spisovatel a filmař — 55. výročí.
25. — 1642 se narodil Issac Newton, anglický fyzik a matematik (zemřel 20. 3. 1727) — 330. výročí.
27. — 1797 se narodil Louis Pasteur, francouzský lékař, biolog a chemik (zemřel 28. 9. 1895) — 150. výročí.
28. — 1897 se narodil Ivan Stěpanovič Koněv, sovětský vojenský činitel, osvoboditel Prahy — 75. výročí.
29. — 1912 se narodila zasloužilá umělkyně Vlasta Fabiánová, česká herečka, nositelka vyznamenání Za vynikající práci, zasloužilá členka Národního divadla v Praze — 60. výročí.
30. — Státní svátek Rumunské socialistické republiky (vyhlášení republiky v roce 1947) — 25. výročí.
— 1922 vznikl Svaz sovětských socialistických republik. I. všesvazový sjezd sovětů přijal deklaraci 10. všeruského sjezdu sovětů o vytvoření SSSR — 50. výročí.

SIGMA PŘED ZÁVĚREM ROKU

V nár. podniku Sigma Hranice žije vše ve znamení svého celopodnikového závazku. Neúprosně se blíží 22. prosinec, který je dnem, kdy celý pracovní kolektiv slíbil, že bude dnem úspěšného splnění celého roku 1972 ve všech svých ukazatelích. Aby tomu tak bylo, k tomu úspěšně pomáhá socialistické soutěžení, které se stalo nedílnou součástí jak řízení hospodářských pracovníků, tak také hlavní náplní celé odborové organizace. V podniku je ustaveno 28 kolektivů, které soutěží o získání titulu BSP a dva kolektivy, které právě v přítomné době svou práci a celou svojí činností obhajují získaný titul a jsou navrženy na bronzový odznak BSP. Jsou to kolektivy s. Frant. Opravitelové z montáže provozu 1 a kolektiv s. Milady Mádrové z provozu 5.

Velkým kladem rozvoje soutěžení je, že stejně intenzivně také pracují ustavené skupiny z řad techniků a administrativních pracovníků. Soudruzi technici veškeré svoje úsilí zaměřují na uskutečnění komplexní socialistické racionalizace, a to jak po stránce úspory normohodin, materiálu a všech ostatních úkolů, které pomáhají ke zvýšení produktivity práce. Státní plán letošního roku svou výší i skladbou sortimentu vyžaduje veliké pracovní úsilí. Jenom k porovnání uvádíme, že plnění měsíce dubna letošního roku mělo stejný objem, jako celoroční plán podniku v roce 1953.

Zároveň s přípravou plánu na rok 1973, který se znovu zvýší oproti roku 1972 o 8 %, se připravuje plán rozvoje socialistického soutěžení, který má zakotvit zkušenosti z rozvoje iniciativy pracujících v roce 1972 a konkretizovat formy socialistického soutěžení tak, aby závazkové hnutí bylo zaměřováno na nejužitečtější místa jak ve výrobních provozech, tak také v ostatní činnosti. Rovněž tak je připravován plán tematických úkolů pro zlepšovatele pro příští rok, který je také zaměřen na nepotřebnější technické nebo technologické zlepšení vyráběných čerpadel. Právě tím, že iniciativa lidí je zaměřována správným směrem a soutěžení není ponecháváno samo sobě, jsou úspěšně plněny závazky a tím i roční přírůstky výroby zboží.

Celopodnikový závazek, který byl uzavřen na počest 55. výročí VŘSR a 50. výročí založení SSSR, je velmi úspěšně plněn a je předpoklad, že 22. prosince 1972 budou úkoly, uložené národnímu podniku politickohospodářskou směrnicí beze zbytku splněny.

Již tradičně je připravována oslava ke dnu splnění výrobních úkolů a když 22. prosince občané Hranic uvidí v odpoledních hodinách průvod, kterým půjdou signální do sokolovny, aby oslavili své pracovní vítězství, nechtějí alespoň na chvíli připomenout, že je to výsledek usilovné a obětavé práce i snahy, co nejlépe realizovat závěry XIV. sjezdu Komunistické strany Československa.

Oldřich Lukeš

PŘEDSTAVITELÉ MĚSTA HRANIC V NDR

Město Hranice má už řadu let přátelskou družbu s městem Oederanem v okrese Flöha v kraji Karl-Marx-Stadt v Německé demokratické republice. Představitelé obou měst se navštěvují při významných výročích a oslavách. Při příležitosti letošního 23. výročí vzniku NDR dlela v Oederanu ve dnech 2.—6. října 1972 čtyřčlenná delegace města Hranic, vedená předsedou MěstV KSČ Václavem Dohnalem. Jejími členy byli dále předseda MěstNV Miloslav Pavelka, místopředseda Adolf Beneš a ředitel nemocnice MUDr. Miroslav Vysloužil. Hraničtí hosté byli uvítáni 2. října v radě města Oederanu a za dobu pobytu v NDR měli možnost poznat nejen toto město, ale i řadu míst v okolí, navštívit několik průmyslových závodů a setkat se s představiteli veřejného a hospodářského života.

Příjemným překvapením pro hosty z Hranic byla prohlídka velké textilní továrny v městě Mittweida, kde pracuje na tři sta moderních textilních strojů československé výroby ze Vsetína. Na besedě, zaměřené k spolupráci socialistických zemí v rámci RVHP, potvrdili představitelé podniku dobrou výkonnost našich strojů a vyslovili s nimi plnou spokojenost. Další cenné poznatky si hraničtí představitelé odnesli z krajského města Karl-Marx-Stadt. Prohlédli si nejen moderní, nově vybudované velkoměsto, ale i závod na výrobu umělých hmot, kde plně automatizovaný provoz se nezastaví ani na jediný den v roce a kde se pracuje prakticky bez odpadu.

V Oederanu měla hraničká delegace možnost prohlédnout si závod na výrobu nití a nově vybudovanou cihelnu. Poznali také rekreační možnosti obyvatel města, nové koupaliště s velkým bazénem a rekreační středisko na blízké přehradě. Zúčastnili se rovněž slavnosti k 20. výročí tzv. „Malého Krušnohoří“ — německého skansenu, vytvořeného prací spolku řezbářů. Jejich díla obdivovalo za dobu trvání spolku už 1,5 miliónu návštěvníků, jen za letošní rok asi 150 tisíc hostů. Na závěr umožnili němečtí hostitelé členům hraničské delegace prohlídku uměleckých sbírek v známé drážďanské galerii.

Podle slov předsedy MěstV KSČ Václava Dohnala byli představitelé města Hranic v NDR velmi srdečně přijati jak vedoucími politickými a hospodářskými funkcionáři, tak i pracujícími v závodech. Při přátelských setkáních došlo k otevřenému výměně poznatků a zkušeností o úspěších i problémech při budování nového života. Jak uvedl předseda MěstV KSČ Václav Dohnal, i představitelé MěstNV v Hranicích, zaujal se zvláště pozorný a vřelý poměr občanů Oederanu k vlastnímu městu, jejich úsilí udržovat čistotu a pořádek na veřejných prostranstvích, také určitá skromnost, zejména v požadavcích na rekreační možnosti. Pozoruhodná je také rozsáhlá pomoc místních podniků při zvelebovacích akcích, mnohdy investičního charakteru. Při setkání s představiteli závodů se zájmem konstatovali členové hraničské delegace, že v NDR na vedoucích místech a odpovědných funkcích je značný počet mladých lidí. Poznali také velké pracovní úsilí obyvatel NDR, plné využití strojového zařízení v továrnách při práci na tři směny, velký počet zaměstnaných žen.

Ředitel MUDr. Miroslav Vysloužil při seznámení se zdravotnickým střediskem v Oederanu rovněž se přesvědčil o tom, že zdravotnické služby jsou obsazeny překvapivě mladými lékaři, z nichž mnozí se dále odborně vzdělávají. Ve zdravotnickém středisku, umístěném v pěkně adaptované starší budově, se přísně dodržují objednací doby. Pacienti docházejí v předem určený čas, takže nevznikají návaly u lékařů a stačí pak i menší čekárny se skromným zařízením. Mezi zdravotnickými pracovníky mají velkou váhu praktičtí obvodní lékaři, takže odborné služby jsou zajišťovány ve značně menším rozsahu než u nás. Velká pozornost je věnována také zdravotnické výchově obyvatelstva.

Návštěva představitelů města Hranic v NDR byla, jak potvrdil předseda MěstV KSČ Václav Dohnal, prospěšná pro utužení vzájemných vztahů, otevřená výměna zkušeností přinesla oběma stranám řadu nových poznatků pro budování socialismu. Hlavně se však členové hraničské delegace přesvědčili ze srdečného jednání německých lidí, že naše republika má v NDR opravdu dobré a upřímné přátele.

LN

PŘÍPRAVY BYTOVÉ VÝSTAVBY V HRANICÍCH

(Předneseno na plenárním zasedání MěstNV 1. listopadu 1972.)

Otázka bytové výstavby je celostátním problémem, kterým se zabývá naše komunistická strana a federální vláda ČSSR již řadu let a ještě dlouho bude trápit ty, kteří čekají na nové, moderní byty. A to i přesto, že strana a vláda poskytuje všestrannou podporu těm, kteří se rozhodnou postavit si byt družstevně,

svépomocí nebo individuálně. To, že je neustále potřeba nových bytů a že se jich každoročně vybudují desetitisíce, svědčí o tom, že naše životní úroveň skutečně neustále stoupá. I když se u nás najde ještě dosti pochybovačů o úspěších našeho národního hospodářství, protože nedostanou ihned to, co si zamlou, přece jen většina našeho lidu se již přesvědčila o správné politice naší strany a vlády, o politice, která sleduje krok za krokem společný cíl nás všech — vybudovat socialismus takový, aby nakonec byli spokojeni i ti nevěřící Tomášové.

Jako v mnoha jiných městech i u nás v Hranicích je bytová otázka problémem stěžením, který je nutno řešit další výstavbou bytů. I když růst počtu obyvatel našeho města je pomalý a i když se od roku 1948 postavilo v Hranicích přes tisíc nových bytů, stává se rok od roku potřeba dalších bytů naléhavější.

Všichni známe historii výstavby třídy 1. máje, jejíž přestavba byla prosazována již v minulých letech od roku 1965 do 1966, která měla být zahájena již v minulém roce 1971 ihned po skončení bytové výstavby na Hromůvce. Neblahé důsledky let 1968-69, nedostatek stavebních kapacit, velká rozestavenost a určitá preference větších měst způsobily, že nemohly být uskutečněny plánované výstavby bytů tak, jak jsme očekávali.

Aby se investiční výstavba dostala postupně na stupeň našich finančních a kapacitních možností, aby se snížila nadměrná rozestavenost, brzděná nedostatkem pracovních sil ve stavebnictví, byly zavedeny tzv. limity a technickohospodářské ukazatele, které sledují ekonomickou stránku investiční výstavby. Ze je tomu tak, že brzdou investiční výstavby nejsou peníze, o tom svědčí ta skutečnost, že stát poskytuje národním výborům dostatek finančních prostředků na tak zvané zvelebovací akce, na známou akci Z, kde se předpokládá, že nebudou odčerpávány pracovní síly stavebních podniků, ale že hlavní stavební práce budou provedeny vlastními silami za pomoci pracovních brigád občanů. Proto není požadováno, aby tyto zvelebovací akce byly omezovány limity, i když vynaložené částky na jednotlivé objekty jdou do milionů. Jako příklad uvádím stavbu našeho koupaliště, které bude vybudováno jako kryté lázně celkovým nákladem přes dvacet milionů Kčs, dále hodláme ještě v této pětiletce zahájit výstavbu polikliniky nákladem asi šesti milionů, připravit a zahájit výstavbu kulturního domu nákladem sedmi až deseti milionů Kčs a další jiné akce.

V současné době je skutečnost taková, že **přesně za rok od listopadu 1973 bude zahájena komplexní bytová výstavba 317 bytů ve třídě 1. máje v tzv. sídlišti Slavia I.** Náklad na tento počet bytů bude činit šedesát milionů Kčs. Kromě toho musí být pro zajištění dodávky vody pro toto a další sídliště ve třídě 1. máje provedena rekonstrukce vodovodní sítě a postaven další vodojem celkovým nákladem osmi milionů Kčs. Dosud však není dořešena otázka výkupu nemovitostí v prostoru sídliště Slavia I., protože někteří majitelé se zdráhají podepsat smlouvy a kladou si různé podmínky. Pro městský národní výbor, který musí včas zabezpečit vyklizení, tj. vystěhování rodin z objektů určených pro tuto první etapu a provést demolice tak, aby mohlo být do začátku října 1973 odezdáno staveniště. Pozemním stavbám tak připravené, aby mohla být ihned zahájena výstavba, bude to velmi obtížná záležitost, i když jde v této první etapě jen o několik málo rodin, protože nemáme v současné době potřebné máhradní byty. Proto rada MěstNV odhlasovala zrušení pořadníku žadatelů o byty a rozhodla přednostně přidělovat byty občanům z demoličního pásma třídy 1. máje.

ONV ve snaze pomoci vyřešit tuto obtížnou záležitost navrhl, aby se z Hranic přestěhovali ti občané, kteří dojíždějí do zaměstnání do Přerova, kde by mohli dostat rodinné byty. Tato akce se nevydařila pro nezájem našich občanů. Proto bylo zahájeno jednání o vybudování 24 bytů v předstihu do konce roku 1973. Pro tuto akci se však nepodařilo zajistit ani projekci, ani stavební kapacitu. Proto bylo zahájeno nové jednání, aby pro ty rodiny, které musejí být podle postupu výstavby vystěhovány, aby nebyla narušena doba zahájení stavby a její pokračování, byl vybudován do konce roku 1974 jeden blok nebo obytný dům, kde by bylo 24 až 40 bytových jednotek, které by byly přiděleny jako byty státní

— komunální. Tato otázka byla celkem rozhodnuta, ONV na tomto požadavku trvá a věříme, že bude uskutečněn.

Na první etapu výstavby 317 bytů **bude navazovat proudově ihned druhá etapa s 300 byty a větší občanskou vybaveností tak, aby tyto byty byly odevzdány v roce 1976. Do roku 1980 má být přestavba třídy 1. máje dokončena** výstavbou třetí etapy se sedmi až osmi sty byty a příslušnou občanskou vybaveností, tj. s obchody, školou, jeslemi a mateřskou školou apod.

Skutečnost je taková, že druhá etapa s 300 byty bude náročnější na občanskou vybavenost a že demolice objektů v tomto i v dalším prostoru výstavby přinesou daleko větší potíže při likvidaci všech provozoven a podniků v tomto prostoru a hlavně při zajišťování máhradních provozů. Potřebná jednání s podniky a organizacemi byla zahájena a budou postupně pokračovat tak, aby ze strany MěstNV byly dodrženy všechny požadavky na nás kladené.

Obdobně náročné úkoly budou kladeny na MěstNV i v další, tj. poslední etapě výstavby bytů v třídě 1. máje. Ve srovnání s první etapou bude úloha MěstNV snazší v tom, že již budeme mít dostatek státních-komunálních bytů, takže vyklizení starých bytů nebude nárazet na takové potíže, jaké máme nyní při zajišťování první etapy výstavby.

Současně se zajišťováním zahájení výstavby v třídě 1. máje probíhají další jednání o jiné hromadné výstavbě bytů v různých prolukách a prostorech města. Tyto požadavky na byty uplatňují naše podniky, aby si zabezpečily a stabilizovaly své pracovníky. Tyto výstavby budeme podporovat do zahájení výstavby třídy 1. máje a po ukončení výstavby této ulice.

Dalším problémem u nás v Hranicích je **výstavba rodinných domků, která má být koncentrována do lokality Sklený kopec,** kde má být postaveno 150 rodinných domků. Protože není možno, aby MěstNV zajistil při rozptýlené výstavbě rodinných domků každému včasné vybudování inženýrských sítí a komunikací, jeví se soustředění této výstavby do jednoho velkého prostoru z hospodářského hlediska jako nejvýhodnější. Proto je nutno, abychom všichni tuto výstavbu propagovali a podporovali. Vždyť celkový náklad 7—8 milionů Kčs na inženýrské sítě, který poskytne stát ve prospěch těchto stavebníků, stojí za to. Vzhledem k těmto vysokým nákladům, které mají vztah k počtu bytů, jeví se nutnost, abychom v tomto prostoru postavili co nejvíce bytů. Proto zde budeme uplatňovat požadavek, aby se zde stavěly dvoubytové rodinné domky, což by umožnilo tento velký náklad na inženýrské sítě krýt zcela z příspěvků státu.

Náklady na výstavbu třídy 1. máje budou ještě zvýšeny **vybudováním celé třídy jako moderní ulice s vozovkou 14 metrů širokou.** Další velký náklad bude věnován na **průtah městem,** který bude křížovat třídu 1. máje podjezdem. Dvanáctimilionovým nákladem **bude rekonstruována silnice od Motošína do Teplíc nad Bečvou.** Podle vyjádření dopravních orgánů KNV a ONV bude rekonstrukce třídy 1. máje a s ní současně stavba průtahu Hranicemi zahájena v roce 1975, což velmi ovlivní organizaci práce hlavně v prostoru sídliště Slavia II., jehož výstavba má být rovněž zahájena v roce 1975. Pro MěstNV se při řešení průtahu naskýtá možnost při zajišťování objízdných komunikací vyřešit spojovací cestu od sídliště Jaslo přes potok Ludinu směrem k objektům ČSAD a k sídlišti Hranické cementárny. Tím by se velmi urychlilo spojení nádraží ČSD s Hranickou cementárnou, Severomoravskými cihelnami i se sídlištěm cementárny. Třetí dopravní akce, tj. rekonstrukce křižovatky na Motošíně, která měla být podle plánu odboru dopravy Severomoravského KNV zahájena již v letošním roce, není dosud vyprojektována a jest předmětem jednání s příslušnými orgány.

MěstNV v Hranicích ve spolupráci s ONV a se Severomoravským KNV zabezpečí všechna potřebná opatření k tomu, abychom zdárně nejen zahájili, ale i úspěšně dokončili výstavbu třídy 1. máje, výstavbu rodinných domků a abychom vyřešili komunikačně dopravu, která prochází naším městem. Zárukou, že tyto plánované úkoly budou splněny, jsou nejen schválené volební programy, ale hlavně závěry XIV. sjezdu KSČ, jejichž uskutečňování se nebere na lehkou váhu.

I přesto, že již bylo tolik vykonáno pro zabezpečení této bytové výstavby, očekává orgány MěstNV, a to znamená i poslance velký kus odpovědné a někdy i nevděčné práce. Chci jen zdůraznit na adresu těch, kteří dosud plně nepocho- plili nutnost postavit v Hranicích potřebný počet bytů pro uspokojení všech ža- datelů a postavit tyto byty na úkor nynějších zchátralých vesnických domků, jejichž vzhled hyzdí naše město, a současně ušetřit tak od dalšího záboru de- sítky hektarů zemědělské půdy, že se tento veřejný zájem nemůže před nimi zastavit.

Věříme pevně, že do roku 1980 bude třída 1. máje vybudována a že za osm let bude tak v Hranicích postaveno více bytů než za uplynulých 25 let od skon- čení druhé světové války. Desetitisíce miliónů, které budou k zabezpečení bytové výstavby a dopravy v našem městě poskytnuty státem, budou dostatečným dů- kazem o tom, že KSČ a vláda naší republiky sledují společný cíl — neustále zvyšování životní úrovně našeho lidu a že se tyto plány postupně maplíňují a uskutečňují při budování socialismu.

Adolf Beneš,

místopředseda Městského národního výboru
v Hranicích

BRONZOVÝ ODZNAK BSP DO TEPLIC NAD BEČVOU

24. října 1972 se konal v léčebně Sokolovo v lázních Teplicích nad Bečvou aktiv brigád socialistické práce ve zdravotnictví přerovského okresu. Mezi 32 kolektivů se nejvyššího uznání a vyznamenání dostalo brigádě socialistické práce z dětské léčebny RADOST v Teplicích nad Bečvou, vedené primářkou MUDr. Li- buší Tesaříkovou. Tato brigáda je svou prací a významem po všech stránkách vynikajícím kolektivem v našem zdravotnictví. Kolektiv vstoupil do soutěže už v roce 1959 a od roku 1962 je nositelem čestného názvu brigády socialistické práce. Dnes má celkem 28 členů a do socialistické soutěže je zapojen celý ústav jak zdravotničtí pracovníci, tak pokojské a ostatní personál. Mají také řadu velmi hodnotných závazků, zaměřených převážně na péči o svěřené děti. Léčebna je určena pro děti ve věku od tří do patnácti let, postižené revmatickou horečkou nebo vrozenou srdeční vadou nebo jiným onemocněním srdce. Vedle potřebné medikamentózní léčby a poskytování uhlíčitých koupelí je důležitým činitelem léčby i správný režim dne. Pracovníci léčebny si uvědomili už dávno, že ne- mocné děti, které v jejich ústavu stráví řadu týdnů, jsou vytrženy z rodinného i školního kolektivu a prostředí, a proto hlavní smysl své práce a svého soutě- žení vidí nejen v úsilí vrátit malým pacientům zdraví, ale nahradit jim pokud možno v době jejich pobytu v léčebně domov. Je to důležité už i proto, že do léčebny přicházejí nemocné děti nejen z Moravy, ale hodně malých pacientů pochází také ze Slovenska. Proto zejména dětské sestry se zaměřují na citovou výchovu, snaží se jednat s dětmi tak, aby se cítily jako doma. Sestry mají při- děleny jednotlivé pokoje do své péče a svěřeným dětem nejen pomáhají se škol- ními úlohami, ale pomohou třeba i napsat dopis domů mamince, seznámují malé pacienty s politickými aktualitami a ve velké míře se starají o kulturní život dětí. Pořádají s nimi besídky, soutěže, šachové turnaje, hrají pro ně maňásková představení, týdně promítají celovečerní film, vyberou v ústavní knihovně, kde je přes sedm set svazků, vhodnou knihu ap. V léčebně je základní devítiletá škola, ale není zde mateřská škola, proto sestry za vedení pedagogických pra- covníků vlastně samy tuto péči o děti předškolního věku provádějí a opravdu se jim daří.

Tím ovšem nejsou závazky ani zdaleka vyčerpány. Zdravotničtí pracovníci uzavřeli také řadu odborných závazků, zaměřených na péči jak o děti, tak o per- sonál léčebny. Poněvadž ústav nemá laborantku, obstarává laboratorní práce

vrchní sestra. Primářka MUDr. L. Tesaříková zase podle svého závazku přeoč- kovává všechny pracovníky proti tetanu a sleduje vitální kapacitu malých pa- cientů, kteří prodělali často složité a náročné operace srdce.

Smyslem celého soutěžení a práce brigády socialistické práce je tedy naprosto neformální, ale zato hluboce humánní snaha vytvořit nemocným dětem v ústavu co nejpříznivější prostředí pro účinnou léčbu. Dobrých výsledků dosahují i v prá- ci politické a odborné. A co třeba zvlášť vyzdvihnout a podtrhnout, je skuteč- nost, že tento kolektiv brigády socialistické práce pracuje soustavně a nepře- tržitě už od svého založení v roce 1959 a že svou zásluhou činnost nepřerušil ani v nedávných krizových letech a stále ji prohlubuje. Je proto pochopitelné, že jeho členové získali už řadu uznání. V roce 1965 jim byla udělena medaile ÚV KSČ a ÚRO v soutěži k 20. výročí osvobození ČSSR, v roce 1966 dostal ústav čestný název „Vzorná dětská léčebna“, v roce 1970 a 1971 byla brigáda vyzna- menána čestným uznáním za vynikající výsledky v socialistické soutěži a konečně nyní 24. října 1972 kolektiv dětské léčebny Radost v Teplicích nad Bečvou ode- vzdal předseda Okresní odborové rady Jaroslav Kozel bronzový odznak brigády socialistické práce I. stupně jako prvnímu kolektivu zdravotníků v okresu. Okres- ní výbor odborového svazu pracovníků ve zdravotnictví zároveň doporučil okresní odborové radě, aby tato brigáda socialistické práce byla zapsána do knihy cti Okresní odborové rady v Přerově.

LN

NEJLEPŠÍ SPORTOVCI MĚSTA HRANIC

Tělovýchovný aktiv školské a kulturní komise Městského národního výboru v Hranicích vyhodnotil podle přihlášek předložených jednotlivými tělovýchov- nými jednotami, Svazarmem, školami a občanskými výbory nejlepší sportovce a sportovní kolektivy města HRANIC za rok 1972 v tomto pořadí:

V kategorii dospělých:

1. **Mistr sportu František KRÁLÍK**, nar. 1942, technik n. p. Severomoravské ci- helny v Hranicích, brankář oddílu házené TJ Cementárna Hranice. Jako člen reprezentativního družstva ČSSR v házené získal na XX. olympijských hrách v Mnichově 1972 stříbrnou olympijskou medaili.
2. **Pavel Konvička**, nar. 1952, studující střední průmyslové školy, obor dřevařství v Hranicích, člen veslařského oddílu TJ Lokomotiva Olomouc. Je členem čtyř- ky bez kormidelníka TJ Lokomotivy Olomouc, která v roce 1972 dobyla titulu přeborníka ČSSR, a členem osmiveslice, která na XX. olympijských hrách v Mnichově obsadila desáté místo.
3. **Radúz Šrom**, nar. 1953, člen lehkotletického oddílu TJ Sigma Hranice. Dosa- huje velmi dobrých výkonů v chůzi, za čas 50:41,0 minut na 10 km získal první výkonnostní třídu, na 20 km vykazuje čas 1:54:08,4 hod.
4. **Emil Moudrý**, nar. 1946, brusič n. p. Sigma Hranice, člen Svazarmu, pěstuje lehkou atletiku a DZBZ. Účastnil se mistrovství ČSR, získal 2. místo v kraj- ském přeboru, 3. místo v okresním přeboru a 1. místo na veřejných závodech v Dubňanech.
5. **Josef Sameliak**, nar. 1944, státní zaměstnanec, člen oddílu házené TJ Cemen- tárna Hranice. Je kapitánem a nejlepším útočníkem prvního družstva mužů, které se na jaře umístilo v tabulce II. ligy na druhém místě, na podzim na prvním místě.
6. **Alena Dřímlová**, nar. 1949, úřednice OSP Hranice, členka oddílu odbíjené TJ Sigma Hranice. Patří stabilně mezi nejlepší hráčky oddílu a má značný podíl na vítězství družstva žen v krajském přeboru a postupu do kvalifikace o II. ligu.

7. **Jaroslav Mikulenka**, nar. 1951, příslušník ČSLA, člen VTJ Dukla Hranice. Měl v roce 1972 největší podíl na postupu oddílu kopané Dukly do I.A třídy.

V kategorii dorostu:

1. **Antorín MAYER**, nar. 1955, člen lehkooatletického oddílu TJ Sigma Hranice. Na mistrovství ČSSR v Chrudimi obsadil 4. místo, v chůzi na dráze dosáhl na 10 km času 48:22,8 min., na mistrovství ČSR získal 7. místo a stal se přeborníkem Severomoravského kraje v kategorii staršího dorostu, je nositelem I. výkonnostní třídy.
2. **Stanislav Ondroušek**, nar. 1955, učeň zemědělského odborného učiliště v Hranicích, člen oddílu kopané TJ Sigma Hranice, všestranný sportovec. Zvítězil v okresním běhu Mladé fronty a v krajském závodě obsadil 3. místo, je jedním z nejlepších hráčů dorosteneckého družstva TJ Sigma Hranice, nejlepším hráčem družstva odbíjené ZOO Hranice a přeborníkem ZOO ve stolním tenisu.
3. **Pavla Kučírková**, nar. 1956, studující gymnasia v Hranicích, členka TJ Sigma Hranice a Svazarmu Přerov, obsadila první místa v okresním přeboru v běhu na lyžích, v okresním přeboru SHMF, v okresním kole běhu Mladé fronty, v přespolním běhu v Čekyni, v běhu Moravskou branou a 3. místo v krajském kole běhu Mladé fronty.
4. **Petr Seknička**, nar. 1955, studující gymnasia v Hranicích, člen tenisového oddílu TJ Slovan Teplice nad Bečvou a lyžařského oddílu TJ Sigma Hranice. Je členem tenisového družstva, které obsadilo 2. místo v krajském přeboru smíšených družstev, v několika lyžařských závodech se umístil na předních místech.
5. **Václava Knapová**, nar. 1956, studující gymnasia v Hranicích, členka tenisového oddílu TJ Slovan Teplice nad Bečvou a lyžařského oddílu TJ Sigma Hranice. Je členkou tenisového družstva, které obsadilo 2. místo v krajském přeboru smíšených družstev, v několika lyžařských závodech obsadila přední místa.
6. **Otomar Král**, dorostenec kulturistického oddílu TJ Sigma Hranice. V krajském přeboru byl pátý, v silovém trojboji druhý, zúčastnil se přeboru ČSR staršího dorostu.
7. **Eva Churá**, studující gymnasia v Hranicích, členka oddílu odbíjené TJ Sigma Hranice. Je kapitánkou družstva, které v krajském přeboru skončilo na druhém místě.
8. **Radovan Boudný**, člen kanoistického oddílu TJ Sigma Hranice. V roce 1972 absolvoval šest závodů a získal III. výkonnostní třídu.

V kategorii žáků:

1. **Zdeněk Haderka**, nar. 1957, člen cyklistického oddílu TJ Sigma Hranice. Je okresním přeborníkem v kategorii mladšího dorostu v jízdě na silnici i v časovce jednotlivců, v krajském přeboru v časovce jednotlivců byl šestý.
2. **Čtibor Pečeňa**, nar. 1957, člen lehkooatletického oddílu TJ Sigma Hranice. V chůzi na dráze se stal přeborníkem Severomoravského kraje na 5 km v kategorii mladšího dorostu, na mistrovství ČSR v Pardubicích obsadil 8. místo. Jako člen družstva Moravy obsadil 5. místo v trojutkání Čechy—Morava—Slovensko.
3. **Jana Novotná**, nar. 1957, žákyně 9. třídy zvláštní školy internátní v Hranicích. V celostátním kole SHM zvláštních škol v lehkooatletickém trojboji získala první místo.
4. **Jana Vašíčková**, nar. 1958, žákyně 8. třídy ZDŠ v Hranicích. Zvítězila ve školní soutěži o nejlepšího sportovce ve školním roce 1971-72.

Sportovní kolektivy:

1. **Družstvo házené mužů TJ Cementárna Hranice** ve složení: mistr sportu František Králík, Jiří Králík, Vladimír Žurman, Radomír Vilímek, Josef Vanduch, Jiří Vala, Pavel Študent, Jaroslav Strnad, Josef Sameliak, Josef Mrkvica, Jiří Krčmář, Josef Hasoň, Karel Doležálek. Tento kolektiv obsadil v tabulce II. ligy na jaře 1972 druhé místo, na podzim 1972 první místo.
2. **Družstvo odbíjené žen TJ Sigma Hranice.**
3. **Družstvo kopané mužů VTJ Dukla Hranice**, které na jaře 1972 postoupilo do I.A třídy.

ÚKOLY SBORU PRO OBČANSKÉ ZÁLEŽITOSTI PODRUHÉ

V minulém čísle Zpravodaje jsme seznámili hranickou veřejnost s úkoly sboru. Uvedli jsme, že rámcovým úkolem sboru je především zlepšování společenských vztahů mezi lidmi a že do jeho činnosti spadá zejména vítání dětí do života, blahopřání jubilantům a loučení se zemřelými.

Vítání dětí se koná podle potřeby [zpravidla měsíčně] a zachycuje všechny děti narozené hranickým občanům.

S blahopřáním počítáme při 75. narozeninách a manželským dvojicím popřejeme i při význačnějších výročí uzavření sňatku. Zde ovšem potřebujeme, aby nás rodina, občanský výbor nebo i jednotlivci na takovou událost předem upozornili. Rádi uspořádáme při takových příležitostech i vzpomínkovou oslavu tzv. stříbrnou či zlatou svatbu ve slavnostní síni MěstNV. Blahopřejeme a blahopřát bychom měli při vynikajících úspěších pracovních, uměleckých i při význačných výročí dlouhodobé a záslužné činnosti ve veřejnosti, v podnicích i v jiných organizacích. V tomto směru jsme rovněž odkázáni na iniciativu občanských výborů, podniků a jiných institucí popřípadě i občanů jednotlivců.

Pokud jde o loučení se zemřelými, jde nám o to, aby vešlo ve všeobecnou známost, že na každý pohřeb (i kremaci) můžeme vyslat dobrého řečníka a pro každého jsme s to vypravit ve spolupráci s pohřební službou důstojný občanský pohřeb. Nesvědčilo by o dobrém občanském soužití, kdyby lidé odcházeli se světa bez rozloučení a ani není správné, když pohřeb pokrokového kulturního činitele či pracovníka všeobecně známého se omezí na pouhý církevní obřad. Rozhodne-li se rodina pro církevní obřad, měl by v takovém případě po jeho skončení zaznít civilní projev jako rozloučení s veřejností. I v tomto ohledu mohly by občanské výbory v mnohém pomoci. Potřebujeme příležitostnou takti propagaci občanských pohřbů a moderního pohřebnictví vůbec, včasné oznámení úmrtí apod.

Před lety zřídil sbor pro občanské záležitosti v Hranicích rodinnou poradnu. Nezájmem veřejnosti poradna zanikla. To ovšem neznamená, že jsme se vzdali své snahy pomáhat řešit svízelné otázky našich občanů, našich rodin. Máme na mysli především lidi staré, opuštěné, ale rádi pomůžeme i v jiných případech.

Záležitosti sboru se vyřizují na matričním oddělení a v evidenci obyvatelstva na MěstNV, můžete ale také volat čísla telefonu 2925, 3615, 2696. Ozvou se vám naši funkcionáři.

Bouček, Dragoun

DROBNÉ ZPRÁVY

3. listopadu 1972 zemřel v Brně ve věku 74 let **PhDr. Ladislav Hosák**, řádný profesor československých dějin a historické vlastivědy na filosofické fakultě University Palackého v Olomouci. Napsal na čtyři sta obsáhlých vědeckých prací

a velké množství článků a statí o dějinách Moravy, moravských měst a obcí. Zabýval se také několikrát nejstaršími dějinami našeho města, zejména v nedávno vydaném prvním dílu „Dějiny města Hranic“ zpracoval oddíl „Počátky a vývoj města do válek husitských“. Základní údaje o Hranicích uvádí rovněž v Historickém místopisu Moravy a Slezska. V obsáhlém díle Místní jména na Moravě a ve Slezsku (zatím vyšel I. díl, A—L z roku 1970), zpracovaném společně s Rudolfem Šrámkem, podává výklad o vzniku a užívání názvu HRANICE. V profesorův L. Hosákovi ztratila historická vlastivěda vynikajícího znalce moravských dějin.

★

Značných mezinárodních úspěchů dosáhl v letošním roce 1972 český **karikaturista Vlasta Zábranský**. Na Mezinárodním salonu humoru v italské Bordighě byly jeho kresby odměněny jednou z předních cen. Na výstavě Světová galerie karikatury ve Skopji v Jugoslávii získal hlavní cenu — Grand prix. Vlastimil Zábranský pochází z Vráže u Berouna, v letech 1953—1957 vystudoval průmyslovou školu stavebních hmot v Hranicích.

★

Při demolici objektů býv. státního statku v ulici 1. máje byl pro sbírky muzea Moravské brány v Hranicích zachráněn veliký **pamětní kámen s monogramem a znakem Dietrichštejnů a s letopočtem 1751**. Pískovcový kvádr o váze více než dvě stě kilogramů byl ze zdi bývalé sýpky sňat za obětavé pomoci několika ochotných hranických občanů.

★

Klub filatelistů 07—19 v Hranicích pořádá pravidelné výměnné schůzky a schůzky kroužku mladých filatelistů každou druhou a čtvrtou neděli v měsíci v místnosti Klubu důchodců v ulici Na náspech, vždy od 9 hodin dopoledne.

K 55. výročí VŘSR a k 50. výročí vzniku SSSR uspořádá klub filatelistů ve dnech **3.—10. prosince 1972 propagační výstavu sovětských a československých poštovních známek**. Výstava bude přístupna v gotickém sále hranické radnice denně od 10 do 17 hodin, vstup volný.

★

V prosinci budou v JKP ukončeny kursy společenského tance a chování pro začátečníky, které navštěvovalo celkem 362 studentů a učňů z Hranic i okolí. S nastávající plesovou sezónou chce JKP uskutečnit v návaznosti na kursy začátečnické — taneční kurs pro dospělé. Kurs povedou manželé Hajtmarovi z Přerova, v případě dostatečného počtu přihlášených bude zahájen v lednu a jednotlivé lekce se budou konat vždy v pátek.

★

Jednotný klub pracujících stále ještě čeká na přihlášky do soutěže zpěváků tanečních písní „KLUB-TALENT 73“, který se uskuteční v lednu 1973. Soutěže se mohou zúčastnit zájemci ve věkovém rozmezí 15—28 let. Podrobné informace v kanceláři JKP.

★

Dechový orchestr JKP reprezentoval naše město v minulém měsíci v Prostějově, kde účinkoval na slavnostním koncertu k výročí VŘSR. Dechový orchestr JKP řídili Josef Slimáček a Milan Mikulec. S orchestrem spolupůčinkovali zpěváci Věra Šabacká a ing. Milan Chovanec, oba známí z vysílání Čs. rozhlasu Ostrava. O koncert projevil zájem i ústřední Dům LUT Praha a vyslal na něj své zástupce. Podle jejich vyjádření měl koncert vysokou uměleckou úroveň a náš dechový orchestr znovu dokázal, že se právem řadí mezi špičkové dechové soubory u nás.

★

Ludvík Novotný:

HRANICE V DÍLE ČEŇKA KRAMOLIŠE

(K 110. výročí narození spisovatele Č. Kramoliše.)

7. prosince 1972 uplyne už 110 let od narození spisovatele Čeňka Kramoliše. Byl rodákem z Rožnova pod Radhoštěm a ačkoliv ho jeho učitelské povolání přivedlo na řadu let na Bučovicko a Vyškovsko a potom do Hranic, zůstal rodnému Valašsku věren po celý život. Jemu také věnoval podstatnou část svého literárního díla. Když v pokročilém věku, sužován nemocemi, uvažoval o své práci, přiznává se v dopise z 14. června 1947, proč psal své národopisné a historické povídky a romány:

„1. Z lásky ke krásnému kraji.

2. Abych byl s Valašskem spojen aspoň v duchu, když jsem od něho žil vzdálen.

3. Abych upozornil na dějiny valašské a moravské čtenáře, kteří neměli tušení o nich. Chodové měli jedno menší povstání a co se o tom napsalo. A dobře se stalo.

Jak píší? Lidově, pro čtenáře srozumitelně... Skoro v každém románu je kus národopisu, nějakého bývalého zvyku... Skoro v každém je nějaká lidová píseň a vyličen život minulé doby. Děj je z polovice i ze dvou třetin pravdivý na základě pramenů... jen nějaká láska je přidána...“ (Slezský sborník, roč. 47, 1949, č. 3, str. 47.)

Čeňek Kramoliš chtěl být především dobrým lidovým spisovatelem. Proto také hlavními hrdiny jeho knih jsou prostí lidé, jejich radosti, ale ještě častěji útrapy, jež mu v minulosti přinášela robota a války. Proto také často najdeme v jeho románech obrazy lidových vzpour a bouří, jimiž se naši předkové zoufale bránili proti bezohlednému vydírání, libovůli a násilí vrchnosti. Valašsku zůstal Čeňek Kramoliš věren i po smrti. Zemřel 16. června 1949 v Brně; jeho pozůstatky byly 18. října 1970 uloženy ve Valašském Slavínu u dřevěného kostelíka ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm.

Podstatnou část svého života prožil Čeňek Kramoliš v Hranicích, kde působil od roku 1908 do roku 1926 jako okresní školní inspektor, ředitel městanské školy a dívčí odborné školy. V Hranicích žil ještě do roku 1935, kdy odešel k provdané dceři do Brna. Dlouhý pobyt v Hranicích, které ostatně považoval za svůj druhý domov, mu umožnil seznámit se důkladně a důvěrně s hranickou minulostí. Poznával ji jak z četby historických prací, tak přímým studiem pramenů v městském archivu. Ostravský spisovatel Vojtěch Martínek dosvědčuje:

„Byl jako živá kronika moravské minulosti. Když jsem s ním před lety procházel Hranicemi, přímo jsem žasnul, jak pohotově mi ukazoval místní památnosti — a co všechno dovedl o nich vypravovat. A jak podrobně a nadšeně! To arci nebyl suchopárný vědec, ale zanícený milovník historie, jemuž studium dávných časů je potěšením, jako vůbec bral veškerou práci radostně na sebe...“ (Slezský sborník, roč. 47, 1949, čís. 3, str. 35.)

Hranice také zaujímají významné místo v jeho literárním díle. Jím věnoval jeden ze svých nejrozsáhlejších románů, do jejich okolí lokalizoval další své práce, hlavně povídky, o Hranicích se často aspoň zmiňuje v různých souvislostech v mnoha dalších svých dílech.

Z hranické historie z počátku 17. století vytěžil námět pro román „Za bouře a blesků“ (I. vyd. Olomouc 1931). V první části, nazvané Otec Drabicius, zachycuje období let 1620—1624, kdy za vzpoury Valaška proti Valdštejnovi udržují spojení s odbojnými Valachy i obyvatelé Hranic a bratrský kněz Mikuláš Drabík, přítel Komenského, který též v románě vystupuje. V druhé části románu, nazvané Hranická poprava, je vyličen odboj města Hranic roku 1626 proti Habsburkům a proti Dietrichštejnovi za tzv. války dánské, kdy na Moravu vpadlo dánské vojsko za vedení německého generála Mansfelda. Román vrcholí dobytím města císařským vojskem a potrestáním hlavních představitelů odboje 16. října 1627.

V podstatě do stejného období je položen děj románu „Soumrak“ (I. vyd. Olomouc 1934), odehrávající se v okolí Lipníka nad Bečvou, hlavně v Dolním Újezdu. Také tento román o těžkých osudech poddaných končí obrazem hranické popravu v říjnu 1627.

Část hranické historie v době třicetileté války vložil spisovatel do povídky „Mlýn Na kačeně“, v níž vypravuje o lásce mlynářského syna k šafářově dcerce, o jeho násilném odvedení na vojnu a smrti za bojů proti Napoleonovi v Itálii. (Povídka je v knize „Oživení mrtvých“, I. vyd. Olomouc 1936.)

Hranický Kostelíček pod Hluzovským kopcem je místem, kde se odehrává závěrečná část „povídky z dějin moravského Valašska z počátku XVIII. století“ zvané „Bratři Doliňáci a poustevníci u Hranic“ (3. značně rozšířené vydání, Olomouc 1934). Povídka je obrazem první valašské rebelie z počátku 18. století. Líčí vzbouření hamerských dělníků v Zubří, vyvolané bezohledným jednáním ředitele hutí. Nejmladší z bratří Doliňáků, Tomášík se zúčastnil už v roce 1742 vyhnání Prusů z Hranic, byl za válek o Slezsko zajat a po pětileté službě v pruské armádě uprchl na Hranicko, kde žil nepoznan jako poustevník Felix spolu s poustevníkem polského původu Sebastianem Srzemskim u kostelíčka.

Obraz druhé valašské vzpoury proti nesvědomité žerotínské vrchnosti v Krasně v polovině 18. století podává Kramoliš v románě „Valašská vojna“ (I. vyd. Praha 1929). O Hranicích je zde zmínka na mnoha místech v podstatě ve dvou souvislostech: jednak se opět připomíná obsazení Hranic pruským vojskem v roce 1742, jednak tu Hranice několikrát vystupují jako sídlo krajského úřadu, u něhož hledali utiskovaní Valaši zastání před libovůli vrchnosti. Najdeme tu i popis hranického náměstí a zmínku o skladu soli v Hranicích.

S poustevníkem Felixem, vlastně Tomášíkem Doliňákem, žijícím u hranického kostelíčka, se setkáváme znovu v Kramolišově románě „Vězením a vyhnáním“ (I. vyd. Olomouc 1932), ve kterém je široce vylíčena třetí valašská rebelie, vyprovokovaná tvrdým a nelítostným postupem Františka Žerotína a jeho úředníků vůči poddaným na Rožnovsku 1750. V druhé části románu je dvakrát zmínka o povinnostech a postavení poddaných v Hranicích, kde poměry byly podle autora přece snesitelnější než tehdy na Valašsku. Konečně jedna z románových postav, Petruželka z Bystřice, pracoval ve mlýně v Hustopečích a pak v Hranicích.

Pruský vpád na Moravu, obsazení Hranic, Přerova a Lipníka nad Bečvou pruským vojskem připomíná Kramoliš také v románě „Za cizí hříchy“ (I. vyd. Olomouc 1936), jehož děj, vyprávějící převážně o osudech rodu Rottalů, je umístěn na Holešovsko a Bystřicko.

S krajským úřadem v Hranicích se setkáváme také ve dvou povídkách v cyklu „Ze zaslých dob na Valašsku“ (I. vyd. Olomouc 1921). Obrazek z počátku 19. století „Boj o gruntovní knihy“ vypravuje o zápasu rožnovské obce s vrchností o gruntovní knihy, odvezené vrchnostenskými úředníky svévolně na zámek do Krasna. Rožnovští se obrátili na krajský úřad v Hranicích o radu, jak ve sporu postupovat, a potom podali k tomuto úřadu i žalobu o vrácení knih. Také v povídce „Zkazil mu vyznamenání“ je znovu zmínka o hranickém krajském úřadu při příležitosti vysoké úřední návštěvy na Valašsku.

I v několika dalších románech z Valašska je aspoň drobná zmínka o Hranicích. Děj románu „Rychtář Šoman“ (I. vyd. Olomouc 1935) se odehrává sice v okolí Valašských Klobouk na konci 17. století za vpádu Turků z Uher na naše území. Spisovatel i zde však na dvou místech uplatnil znalosti z hranické historie: Při vyprávění o tureckých vpádech v letech 1663 a 1664 připomíná mezi městy, která se narychlo opevňovala, i Hranice, jindy zase při popisu veřejného trestu neopomene připomenout, že i v Hranicích býval na náměstí pranýř.

V „národopisném obrazu ze života Valachů na Moravě z počátku XIX. století“ nazvaném „Z manželského ráje“ (II. rozšířené vydání, Olomouc 1935) vypráví o rodinném životě v době, kdy lidé při uzavírání sňatků byli závislí na

libovůli vrchnosti. Hranice jsou jmenovány v souvislosti s cestou snoubenců do Krasna s žádostí o povolení sňatku.

Problémy mladých lidí při uzavírání sňatků se Kramoliš zabývá i v románě „Život na horách“ (I. vyd. Brno 1933). O Hranicích je zmínka při vyprávění o cestě mladého Janka Marečka za prací až do Rakouska, aby si vydělal potřebný obnos k uzavření sňatku.

Do blízkého okolí Hranic a Lipníka nad Bečvou lokalizoval Kramoliš děj celé řady drobných povídek, vážných i humorných, někdy téměř historických anekdot.

V cyklu povídek „Čtyři páni“ (I. vyd. Přerov 1926) je o Hranicích zmínka ve dvou příbězích. V povídce „Bedřich z Linavy“, v níž vypravuje o vystavění hradu Helfštýna v období koncem 13. a počátkem 14. století, připomíná Hranice jako hrazené město. V příběhu „Jiří Bruntálský z Vrbna“, kde deputace měšťanů z Lipníka marně prosí majitele Helfštýna o příspěvek na pořízení nového zvonu, vyslovuje se pochvalně o kráse kraje od Hranic po Přerov.

V povídce „Zvonař ve Frenštátě“ v cyklu „Z pěti století“ (I. vyd. Olomouc 1947) prochází touto krajinou — Hranicemi a údolím Moravské brány delegace frenštátských měšťanů v roce 1609 do Lipníka prohlédnout si velký zvon a pak za zvonařem Zachariášem do Olomouce. „Vrchní Stöger“ je obrazek z téhož cyklu z doby zrušení vrchnostenských úřadů v roce 1848. Vypráví o Vilému Josefu Drobníkovi, bývalému úředníku ve Valašském Meziříčí, který se stal hejtmanem v Hranicích. „Duchovní otec Dobráš“ je příběh z 16. století o domnělém bratrském kazateli, který přišel z Hranic do Malhotic. V humoristické povídce „Babický Horymír“ vypráví spisovatel, kterak při sestavování urbáře za Josefa II. v roce 1785 utčili v Babicích u Kelče vrchnostenského úředníka pivem z měšťanského pivovaru v Hranicích.

Znovu se ještě vrátíme k cyklu veselých i vážných historických obrázků „Oživení mrtvých“ (I. vyd. Olomouc 1936). Povídka „Kamenné sochy“ z roku 1753 obsahuje pověst o vzniku barokních soch na ohradní zdi u kostela v Hustopečích nad Bečvou. V povídce „První železniční tunel u nás“ zpracoval Kramoliš známou historickou anekdotu o stavbě tunelu ve Slavíči v letech 1836—1847. V příběhu je zmínka i o železničním viaduktu u Hranic. Nejdále do nové doby sáhl Kramoliš v povídce „Generál Klapka v Rožnově“, kde vypráví o vpádu Prusů na Moravu za války rakousko-pruské v roce 1866 a přitom připomíná i pobyt Prusů v Hranicích.

V doslovu k poslednímu svému románě „Hraničářští hrdinové“ (I. vyd. Olomouc 1937), zabývajícím se posledními nepřátelskými vpády z Uher do Moravy na počátku 18. století, vyznává se spisovatel znovu z lásky k rodnému kraji a podává přehled prací, které mu věnoval. Mezi jinými uvádí tu i své romány z Hranicka, protože, jak připomíná, jeho velký díl i s Hranicemi byl dříve počítán k Valašsku.

Svému vlastnímu životu v Hranicích věnoval Čeněk Kramoliš dvě memoárové práce. „Válečné vzpomínky školního inspektora“ (Zábřeh 1927) jsou dokumentním obrazem zásahů rakouských úřadů do života a práce škol za první světové války. Téměř celý svůj život za dobu tří čtvrtin století podává Kramoliš podrobně v knize „Vzpomínky“ (Olomouc 1948). Podstatná část zachycuje jeho působení v Hranicích, přitom uvádí mnoho podrobností o veřejných, školských a kulturních poměrech ve městě i v bývalém okrese.

Čeněk Kramoliš se vedle beletristické práce zabýval i historickou vlastivědou. V „Památku k padesátému výročí Sboru dobrovolných hasičů v Hranicích“ (Hranice 1925) byly z pera Č. Kramoliše zařazeny „Stručné dějiny města Hranic“. Znovu byly tyto dějiny otisknuty v „Almanachu krajské výstavy Pobeží v Hranicích 1927“ (Hranice 1927), který Kramoliš redigoval a pro nějž také zpracoval „Památnosti města Hranic a okolí“. Vlastivědné články o Hranicích i Teplicích nad Bečvou uveřejňoval Kramoliš také ve vlastivědném časopise Záhorská kronika.

Pokusili jsme se při příležitosti 110. výročí narození spisovatele Čeňka Kramoliše ukázat přehledně, jaké místo zaujímají Hranice v jeho díle. Je pravděpodobné, že ještě leccos uniklo, zvláště proto, že beletristické práce jeho jsou dávno rozebrané a mnohdy se nesnadno opatřují. Přesto však tento přehled je dostatečným svědectvím o tom, jak dílo Čeňka Kramoliše přispělo k popularizaci Hranic a jejich ději u početné čtenářské obce jeho historické beletrie.

DEVADESÁT LET HRANICKÉ SIGMY

V roce 1973 oslaví pracovníci podniku a s nimi celé město devadesáté výročí založení dnešního národního podniku Sigma Hranice. Připravuje se řada akcí. Jednou z nich bude v červnu 1973 výstava „Historie, současnost a budoucnost Sigmy Hranice“ v gotickém sále radnice. Aby výstava byla co nejhodnotnější, obrací se komise pro oslavy 90 let Sigmy Hranice na hranické občany s prosbou o zapůjčení materiálů, které by přispěly ke zvýšení úrovně této výstavy, zejména výrobní dokumentace, právní dokumenty, ceníky, katalogy a jiná obchodně technická dokumentace, plakáty, fotografie apod.

Po skončení výstavy budou zapůjčené materiály v pořádku vráceny.

L. Spáčil

FLAMINGO

Ve čtvrtek 7. prosince se uskuteční v Jednotném klubu pracujících koncert populární skupiny FLAMINGO se zpěváky Marií Rottrovou a Jaroslavem Wykrentem.

MARIE ROTTROVÁ zaznamenala nejzávažnější vzestup v dosavadní historii naší pop-music. Během jediného roku získala třetí cenu na festivalu DEČÍNSKÁ KOTVA, společně s Petrem Němcem cenu publika na BRATISLAVSKÉ LYŘE, dvakrát zvítězila v rozhlasové soutěži Písničky pro Hvězdu, zatím nejdéle ze všech zpěváků byla s písničkou Kůň bílý na čele nejprodávanějších desek SUPRA-PHONU (sedm měsíců)! Tyto i další úspěchy byly završeny třetím místem v anketě o nejpobulárnějšího zpěváka ZLATÝ SLAVÍK.

JAROSLAV WYKRENT se uvedl v minulém roce velkým hitem Agnes, později dalšími úspěšnými písničkami — Růžová pentle, Fialenka apod. Z jeho vystoupení se během prvního roku spolupráce s Flamingem nejvíce líbily vlastní balady, jimiž vždy obohacuje svůj program.

TEPLICKÁ DECHOVKA PŘED NOVOU SEZÓNOU

7. prosince končí letošní sezóna v lázních Teplicích nad Bečvou. Nekončí však činnost dechového orchestru ZV ROH Čs. státních lázní, který pod vedením dirigenta Jana Hrdy bude v pravidelných týdenních zkouškách nacvičovat programy pro promenádní koncerty v příštím roce, jež se uskutečňují za příznivého počasí každou neděli dopoledne a jsou u pacientů velmi oblíbené. Rádi je také navštěvují posluchači z Hranic a okolí, protože každý má možnost vybrat si pro poslech to, co je mu blízké. Vedle libivých a populárních polek a pochodů zde zaznívají i náročné skladby jako přehledy k operám, výňatky ze známých oper a operet, intermezzy apod. Při svých večerních vystoupeních v lázeňských léčebnách vytváří orchestr u pacientů dobrou náladu a celkovou duševní pohodu, což také přispívá k příznivým léčebným výsledkům.

POŘADY KLUBU DŮCHODCŮ V PROSINCI 1972

- 6. XII.: LIDOVÉ OBRÁZKY NA SKLE. Hovoří prom. historik Karel ŠTROBACH, pracovník Vlastivědného ústavu v Přerově, a promítne barevné diapositivy. Klubovna, Náspy.
- 13. XII.: O ZMĚNÁCH V SOCIÁLNÍM ZABEZPEČENÍ pojedná vedoucí odboru sociálního zabezpečení ONV Přerov a poslanec MěstNV s. Alois Sypták. Sál JKP, přizemí.
- 20. XII.: Beseda se členy SBORU PRO OBČANSKÉ ZÁLEŽITOSTI, poslanci a pracovníky MěstNV o práci sboru. Klubovna, Náspy.
- 22. XII.: Beseda s filmem. FILMY S VÁNOČNÍMI MOTIVY a zábavné. Sál JKP, přizemí.
- 27. XII.: BESEDA K 50. VÝROČÍ ZALOŽENÍ SSSR. Proslov. Pásmo filmů (Sov. lední revue, V čele státu Sovětů). Sál JKP, přizemí.

PROGRAMY JKP V PROSINCI

Čtvrtek 7. prosince sál JKP v 19.30	Koncert pro mládež FLAMINGO s Marií Rottrovou a Jar. Wykrentem
Pátek 8. prosince 18.00 kult. dům HCV	II. prodloužená lekce kursu společenského tance
Středa 13. prosince sál JKP v 16.00	IV. dětské divadelní představení v předplatném KOUSKY FERDY MRAVENCE uvádí Amatérská scéna Rožnov p. Radhoštěm
Pondělí 18. prosince 18.00 — sál JKP	II. prodloužená lekce kursu společenského tance
Úterý 19. prosince sál JKP — 19.30	II. prodloužená lekce kursu společenského tance
Středa 20. prosince sál LŠU — 19.30	II. koncert Kruhu přátel hudby OSTRAVSKÉ KVARTETO Na programu budou uvedeny skladby ruských a sovětských autorů.

Jednotný klub pracujících zahajuje plesovou sezónu svými tradičními plesy u příležitosti ukončení kursů společenského tance. Uskuteční se v pátek 5. ledna 1973 v sokolovně, k tanci bude hrát taneční orchestr JKP, řízený Fr. Juráčem. Druhý ples bude v sobotu 6. ledna 1973 s tanečním orchestrem JKP, řízeným J. Jiříčkem. Předprodej vstupenek na oba plesy bude od 27. 12. 1972 v kanceláři JKP.

KURSY JKP

Taneční kurzy: pondělí, úterý, pátek — v sále JKP
Esperanto: pondělí v 15.30 — učebna JKP
Sportovní bridž: úterý v 18.00 — učebna JKP
Kurs šití: čtvrtek, pátek 15.00—21.00 — učebna JKP
Pohybová výchova: úterý 19.00 — tělocvična I. ZDŠ
Jóga: čtvrtek 18.00 — tělocvična JKP
Hudební kurzy: denně 13.00—19.00 hod. — učebny JKP

PROGRAMY KIN V PROSINCI

Kino SVĚT:

- 1.— 4. **Homolka a tobolka**, ČSSR, mládež ne
- 5.— 7. **Světáci**, ČSSR, mládež ne
- 8.—11. **Osvobození**, IV. a V., SSSR, mládež ano
- 12.—14. **Grand prix**, USA, mládež ano
- 15.—18. **Charly**, USA, mládež ne
- 19.—23. **Sicilský klan**, Francie, mládež ne
- 25.—28. **Kleopatra**, USA, mládež ne
- 29.—30. **Newada Smith**, USA, mládež od 18 let

Kino OKO:

- 1.— 4. **Psi a lidé**, ČSSR, mládež ne
- 5.— 7. **O. K.**, NSR, mládež od 18 let
- 8.—11. **Vykoupení L. B. Jonrese**, USA, mládež ne
- 12.—14. **24—25 se nevrací**, SSSR, mládež ano
- 15.—18. **Pomoc**, Anglie, mládež ano
- 19.—21. **Třicet let smíchu**, USA, mládež ano
- 22.—24. **Černá ovce**, Polsko, mládež ano
- 25.—28. **Tristana**, Španělsko, mládež ne
- 29.—30. **Petrolejové lampy**, ČSSR, mládež ne

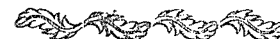
Představení pro děti v kině OKO:

- 2. **Čuk a Gek** — SSSR
- 9. **Konec žabího muže** — SSSR
- 16. **Královská pohádka** — NDR
- 23. **Staré pověsti české** — ČSSR
- 30. **Pim, Pam a Pumíček** — NSR

Každou neděli od 9 hod. NONSTOP program v kině OKO!

BLAHOPŘEJEME SPOLUOBČANŮM

POSMYK František, Galašova ul.	1. 12.	75 let
VALIŠOVÁ Matylda, tř. 1. máje	3. 12.	75 let
OPEKAR František, Sovětské armády	6. 12.	75 let
NOVOTNÝ Albín, Bezručova ul.	12. 12.	80 let
PETROVÁ Marie, ul. 28. října	15. 12.	75 let
PEŠLOVÁ Avíla, 1. máje	16. 12.	85 let
KROPÁČOVÁ Bohumila, Struhlovsko	16. 12.	80 let
JANEČKOVÁ Marie, Vrchlického ul.	22. 12.	75 let
STAŠOVÁ Štěpánka, U kostelíčka	24. 12.	75 let
PRACKO Marie, Jiřího z Poděbrad	25. 12.	80 let
BALKOVÁ Štěpánka, Náspy	25. 12.	75 let
MANEKOVÁ Olga, 1. máje	29. 12.	80 let
POTYŠ Silvestr, Struhlovsko	31. 12.	80 let

REDAKCE ZPRAVODAJE
A JEDNOTNÝ KLUB PRACUJÍCÍCH

přeje svým čtenářům, divákům
a posluchačům, členům souborů a kroužků
a všem svým příznivcům
příjemné vánoční svátky, veselé rozloučení
s rokem 1972 a úspěšný rok 1973!

Poznejte minulost našeho města!

Publikaci

prom. hist. M. Jaškové, univ. prof. dr. L. Hosáka

a PhDr. B. Indry

DĚJINY MĚSTA HRANIC

(I. díl)

je možno zakoupit na městském národním výboru, odbor
školství a kultury nebo v kanceláři

Cestovní informační služby

ve Svatoplukově ulici

Odpovědný redaktor: Eva Horáková, členové red. rady: prof. Ludvík Novotný, Zdeňka Kosová, Oldř. Lukeš, reg. č. RM 49. — Cena 1 Kčs. — Změna pořadí uvedených v kulturním kalendáři vyhrazena. — Kulturní kalendář města Hranic vydává JKP Hranice. — Tisknou Moravské tiskařské závody, n. p., Olomouc, závod 11, třída Lidových milicí 3.

